

VISOKOSTEBELNI SADOVNJAK

19.04.2015 – Strokovno predavanje Radovan Šuman

- **Živa prst: lastnosti in sestava, kako jo dobiti**

ŽIVA ZEMLJA

V povprečju je na našem planetu rodovitna zemlja le 20-30 cm v globino. Živa zemlja vsebuje plesni, glive (te skrbijo za razkroj in simbiozo s koreninami), bakterije in organizme (deževniki, črvi, ...). Ti ustvarjajo rodovitno prst.

Glede na stopnjo rahlosti delimo prst na:

- prva stopnja prsti - tehnični drobljenec (nastane z delovanjem zime in vode)
- druga stopnja prsti - senčni drobljenec
- tretja stopnja prsti – celični drobljenec

Prvi sloj zemlje je sestavljen iz plesni, gliv in bakterij na celični ravni. Razgrajujejo organsko snov. Organizmi živijo v medsebojnem sožitju. Ta celična struktura živi v 2-3 cm globine zemlje (sloju).

Drugi sloj zemlje je **plazma** in sega do 50 cm globoko. Tu se dogaja gradnja novih živih snovi. Za to skrbijo mikroorganizmi, ki se v večini nahajajo okoli korenin. V tem sloju se nahajajo tudi škodljivci, ki pa v bistvu povejo, da je z zemljo nekaj narobe, da je nekaj porušeno.

Za razvoj mikroorganizmov so potrebni zrak, voda in hranila. Pri delu z zemljo sta zbitost in obračanje (oranje) največji napaki. Pri tem izrinemo zrak in vodo iz vmesnih praznih prostorov v zemlji.

Mikorize so glive, ki razkrajajo korenine in korenine vsrkavajo te glive. Torej v simbiozi si izmenjujejo snovi. Te glive so občutljive na kakršenkoli fungicid.

Azobakterije so najbolj pomembne od katerih čutimo tisti vonj po humusu.

Deževniki so znak dobre zemlje, ki jo tudi ustvarjajo. Imajo funkcijo, da prebavljajo zemljo. Deževniki osvobodijo kalcij iz zemlje in izboljšajo PH zemlje. Ustvarjajo 10% dušika v zemlji.

HRANJENJE ZEMLJE

Bakterije iz prvega sloja zemlje izločajo encime, ki so hranilo v naslednjem sloju zemlje. Težiti je potrebno za prisotnost kisika v zemlji.

Kompost in gnoj morata biti dobro prezračena, ker s tem ne privlačita nase patogenih organizmov, ki so škodljivi za zemljo. Torej jih je potrebno stalno obračati. Dobra prezračenost daje dovolj kisika za razvoj bakterij in deževnikov.

MIKROELEMENTI ZEMLJE

Pomembni mikroelementi zemlje so **železo**, **cink** in **kalcij**.

Železo: pomanjkanje železa se na rastlini kaže tako, da je le-ta bolj bleda. V naravi je kopriva tista, ki vsebuje veliko železa. Če je namočena do 12 ur, deluje kot insekticid, V primeru, da je namočena kak dan ali dva, pa deluje kot gnojilo z veliko železa.

Cink: pomanjkanje cinka povzroči nastajanje škodljivih bakterij, preveč pa izpodrine druge elemente. Cink je odgovoren za nastajanje encimov v zemlji.

Kalcij: lahko se ga dodaja s kameno moko (apno je preveč agresivno za deževnike). Lahko pa v kompost mečemo zdrobljene jajčne lupine in ga na ta način bogatimo s kalcijem.

MAKROELEMENTI ZEMLJE

Glavni so **dušik**, **fosfor** in **kalij**. Dušika je že v atmosferi dovolj, fosfor in kalij pa lahko zemlji zagotovimo s kameno moko.

KOMPOST

Sestavljajo ga:

- *zeleni del*, (trava od košnje, obrezano vejevje, vejice žive meje, zelenjava z vrta, ...)
- *suhi del* (slama, seno, ...)
- *gnoj*
- *zemlja* (ta se dodaja, da bi se v kompost vneslo mikroorganizme)

Kompost je potrebno premetavati. V enem letu je zrel, premetali pa naj bi ga nekje 4x v letu.

Ilić Goran